



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 06 grudnia 2018 r.

BZ-RM.431.20.2018.MS

Pan
Wojciech Tański
Komendant
4 Wojskowego Szpitala Klinicznego
z Polikliniką SP ZOZ
we Wrocławiu

**Sprawozdanie z kontroli w trybie uproszczonym w 4 Wojskowym Szpitalu
Klinicznym z Polikliniką SP ZOZ we Wrocławiu, ul. Weigla 5, 50-981 Wrocław**

I. Informacje ogólne.

Zespół kontrolny z Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadził w dniu 16 listopada 2018 r. kontrolę w trybie uproszczonym, w podmiocie leczniczym p. n.4 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką - Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu, ul. Weigla 5, 50-981 Wrocław.

Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości podejmowanych działań w zakresie realizacji zadań wynikających z zawartych umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz zgodność wykonywanej działalności z przepisami określającymi warunki wykonywania działalności leczniczej.

Czynności kontrolne prowadzone były w dniu 16 listopada 2018 r., w obecności Pana płk. dr. n. med. Sławomira Powierzy – z-ca komendanta ds. lecznictwa oraz Pana ppłk lek. Artur Wieraszko - kierownika Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234), ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r.

Nr 185, poz. 1092), ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 160) oraz ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2195 z późn. zm.) w związku z Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 3 z dnia 3 stycznia 2018 r., w sprawie przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym podmiotów leczniczych na terenie miasta Wrocławia.

Czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

1. Monika Stachów - przewodnicząca zespołu kontrolującego, inspektor wojewódzki w Oddziale Ratownictwa Medycznego, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – upoważnienie nr BZ - RM.0030.45.2018.MS z dnia 14 listopada 2018 r.
2. Janusz Chudzik - członek zespołu kontrolującego, ekspert w Oddziale Ratownictwa Medycznego, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu - upoważnienie nr BZ - RM.0030.46.2018.MS z dnia 14 listopada 2018 r.

Kontrolerzy złożyli pisemne oświadczenie o braku istnienia okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z udziału w kontroli. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz standardami kontroli.

Pani Monika Stachów, kierująca zespołem kontrolerów, przed przystąpieniem do wykonywania czynności kontrolnych, przekazała Panu Sławomirowi Powierzy – zastępcy komendanta ds. lecznictwa kontrolowanego podmiotu leczniczego - upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz przedstawiła przedmiot, zakres i organizację kontroli. Pan Sławomir Powierza zapoznał się z treścią dokumentów i potwierdził ich odbiór oraz przekazał kontrolerom ustne upoważnienie dla Pana Artura Wieraszko - Kierownika Szpitalnego Oddziału Ratowniczego do udziału w bezpośrednich czynnościach kontrolnych i udzielania wyjaśnień w trakcie ich trwania.

Kontrolę zapisano w książce kontroli podmiotu leczniczego pod numerem 198.

II. Ustalenia faktyczne.

Bezpośrednie czynności kontrolne polegały na weryfikacji informacji dotyczących:

- stanu osobowego personelu medycznego (lekarze, pielęgniarki oraz ratownicy medyczni) stanowiący liczbę niezbędną do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału;
- kwalifikacji zawodowych personelu medycznego - specjalizacje lekarzy systemu, specjalizacje/kursy pielęgniarek oraz ratowników medycznych;

- liczby, rodzaju i powodów odmów przyjęć pacjentów do SOR (pisma załączone do kontroli⁵);
- sprawdzenia czasów przekazania pacjentów do SOR 4 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką przez zespoły ratownictwa medycznego;
- procedur przyjmowania pacjentów w SOR;
- analizy prawidłowości funkcjonowania SOR w związku z przeprowadzonym w 2017 roku remontem.

Po przeprowadzeniu czynności kontrolnych zespół kontrolny ustalił, że obsada personelu medycznego (lekarze, pielęgniarki, ratownicy medyczni) była zgodna z grafikami pracy¹. Ustalono, że w dniu kontroli dyżur pełniło 5 lekarzy na dyżurze dziennym i 5 lekarzy na dyżurze nocnym oraz 10 osób personelu średniego na dyżurze dziennym i 13 na dyżurze nocnym. Obsada transportu medycznego została wliczona w liczbę pracowników zmianowych pełniących dyżur w SOR. Zgodnie z dobrymi praktykami liczba personelu medycznego średniego powinna wynosić minimum 10 ratowników/pielęgniarek na stałe pełniących dyżur w SOR obejmującym populację 150 000 – 200 000 mieszkańców². Szpital Wojskowy zabezpiecza populację około 229 000 mieszkańców. Na podstawie przedstawionego kontrolerom grafiku personelu medycznego na miesiąc grudzień³, średni rozkład personelu medycznego wynosi 11 osób na dyżurze dziennym i 10 na dyżurze nocnym w tym personel zabezpieczający transporty medyczne. Liczba pracowników na stałe przebywających w strefach SOR, budzi podejrzenie niewystarczającego zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału. Wydaje się być prawidłowe przekazane przez kierownika SOR, Pana Arkadiusza Wieraszko oraz pielęgniarkę oddziałową SOR, Panią Ewę Durawę, minimalne zabezpieczenie wszystkich obszarów oddziału przez personel medyczny średni.⁴

W dalszym ciągu oddział jest obciążony problemami związanymi z pacjentami bezdomnymi czy porzuconymi przez rodzinę. Dodatkowo personel oddziału zmaga się z zagadnieniem pacjentów pochodzących z Ukrainy. Uzyskano informacje, iż często z powodów nie związanych ze zdrowiem (np. problemy noclegowe czy też ustalenie danych personalnych), nie mogą oni zostać wypisani z oddziału. Ogranicza to ilość łóżek dla nowo przyjmowanych chorych wymagających pomocy medycznej.

¹ Kserokopia grafików lekarskich: wrzesień i październik 2018 r.

² Dobre praktyki postępowania w szpitalnych oddziałach ratunkowych i w izbach przyjęć z dnia 4 .04 2017 r.

³ Kserokopia grafiku czasu pracy dla SOR_SR-JP SOR-pracownicy wykonujący zawód medyczny, poza lekarzami miesiąc 2018/12

⁴ Wydruk zestawienia personelu medycznego potrzebnego do prawidłowego zabezpieczenia wszystkich obszarów SOR

Zespół kontrolny podjął rozmowy dotyczące pism przekazanych do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego przez Pana Bogusława Becka, z-ce Dyrektora ds. Lecznictwa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. J. Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu⁵. Przyjęto do wiadomości wyjaśnienia kierownika SOR mówiące, iż pacjenci zostali przywiezieni wbrew ogólnie przyjętym zasadom funkcjonowania Szpitalnych Oddziałów ratunkowych, izb przyjęć oraz przychodni⁶. Ponadto w przypadku pisma znak: DL0803.266.2018 z dnia 19 listopada 2018 r., decyzja o przekazaniu przekierowaniu zespołów ratownictwa medycznego do Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego została podjęta przez Lekarza Koordynatora Ratownictwa Medycznego. Zespół kontrolny ustalił, że w kilku przypadkach personel oddziału ratunkowego nie wpisał do swojego systemu elektronicznego pacjentów, o których mowa w ww. pismach. Powód odmowy przyjęcia ww. chorych, tudzież postępowania lekarza dyżurującego w oddziale nie jest znany. Wobec powyższego postępowanie personelu było niezgodne z obowiązującą w szpitalu procedurą przyjęć pacjentów w SOR. Ponadto w związku z pismem znak: 4344/18 z dnia 2 października 2018 r., dotyczącym pisma znak: DL.0803.214.2018 z dnia 13 września 2018 r., zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 poz. 1510, z późn. zm.), Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2005 r. w sprawie kryteriów medycznych, jakimi powinni kierować się świadczeniodawcy, umieszczając świadczeniobiorców na listach oczekujących na udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 200, poz. 1661), Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 czerwca 2008 r., w sprawie zakresu niezbędnych informacji gromadzonych przez świadczeniodawców, szczegółowego sposobu rejestrowania tych informacji oraz ich przekazywania podmiotom zobowiązanym do finansowania świadczeń ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 192, z późn. zm.) jeżeli świadczenie opieki zdrowotnej, np. porada lekarska, przyjęcie do szpitala, nie może zostać zrealizowane w dniu zgłoszenia, świadczeniodawca, winien wyznaczyć termin wpisując chorego na listę oczekujących, w którym będzie mogło być ono zrealizowane. Prowadzenie list oczekujących jest obowiązkowe. Natomiast w przypadku braku możliwości udzielania świadczeń opieki zdrowotnej określonych w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z przyczyn leżących po stronie

⁵ Kserokopie pism znak: DL.0803.214.2018 z dnia 13.09.2018 r., DL.0803.234.2018 z dnia 5.10.2018 r., DL.0803.237.2018 z dnia 5.10.2018 r., DL.0803.236.2018 z dnia 5.10.2018 r., DL.0803.73.2018 z dnia 13.04.2018 r., DL.0803.171.2018 z dnia 3.08.2018 r., DL.0803.155.2018 z dnia 26.07.2018 r., oraz DL.0803.266.2018 z dnia 19.11.2018 r.

⁶ Oryginał pisma znak: 4346/18Ordynatora Oddziału, Kierownika Izby Przyjęć Szpitalnego Oddziału Ratunkowego ppłk. lek. Artura Wieraszko z dnia 2.10.2018 r.

świadczeniodawcy lub w związku z wystąpieniem siły wyższej, świadczeniodawca zapewnia, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej przez innego świadczeniodawcę. Błędne więc jest informowanie zespołu transportowego T71 aby to oni ustalili z Ordynatorem Oddziału Internistycznego miejsce i termin hospitalizacji pacjenta jak i wymaganie od Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej aby to on ustalał telefonicznie przyjęcia do szpitala. Odmowy udzielenia świadczeń zdrowotnych pacjentowi o numerze pesel 56100902296 w dniu 10 września 2018 r. przez 4 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ we Wrocławiu nie powinna mieć miejsca. Podobne praktyki znacząco wydłużają czas udzielenia pomocy pacjentowi co przekłada się na zaburzenie funkcjonowania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Kontroli poddano czas przekazania pacjentów do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego przez zespoły ratownictwa medycznego w okresie trzech ostatnich miesięcy. Ustalono, że w miesiącu wrześniu przekazanie pacjenta przekraczające dwie godziny nastąpiło 19 razy, w miesiącu październiku przekazanie pacjenta nastąpiło 15 razy a w listopadzie (do dnia kontroli) nastąpiło 3 razy⁷. Niepokój wzbudziło trwające przez sześć godzin przekazanie pacjenta przez zespół D0816 w dniu 28 września 2018 r.⁸ Zespół kontrolny po analizie zgromadzonych dokumentów, zauważył, że pomimo zwracania uwagi przez Kierownika SOR na przetrzymywanie zespołów ratownictwa medycznego czy przekazywanie pacjentów do innych ośrodków po uzgodnieniu przyjęcia, personel pełniący dyżur w oddziale nie stosuje się do tych zaleceń. Ustalono, że kierownik oddziału natychmiast po wystąpieniu powyższego zdarzenia interweniował w tej sprawie. Personel medyczny został pouczony przez Kierownika SOR, w kwestii przyjmowania pacjentów a odpowiedź wyjaśniająca, bez zbędnej zwłoki, została przesłana do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego⁹.

W związku z wymienionymi zaburzeniami, kontroli poddano procedurę dotyczącą przyjmowania pacjenta w SOR. Zespół kontrolny ustalił, że procedura została wydana 10 lipca 2018 r. Procedura przyjęcia pacjenta w SOR jest rozpisana rzetelnie i bardzo szczegółowo. Wytyczne zawierają podział na pacjentów zgłaszających się do oddziału samodzielnie bez i ze skierowaniem do szpitala i transportowanych przez zespoły ratownictwa medycznego. Zawiera również wytyczne postępowania w przypadku pacjenta

⁷ Wydruk zestawienia SOR-liczba przyjęć pacjentów

⁸ Wydruk zestawienia odmów czasu oczekiwania ZRM na przyjęcie w SOR, pozycja 429

⁹ Kserokopia pisma z dnia 16 listopada 2018 r., dotycząca pisma znak: BZ-RM6310.3.101.2018.JCH z dnia 7.09.2018 r.

niezakwalifikowanego w trybie nagłym do przyjęcia do szpitala, przywiezionego w stanie bezpośredniego zagrożenia życia bądź ze schorzeniami nieodpowiadającymi profilowi szpitala oraz w przypadku wzmożonego napływu chorych. Pokrywają się z zaleceniami Ministerstwa Zdrowia p. n. „Dobre praktyki postępowania w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych i w izbach przyjęć” wydanych 4 kwietnia 2017 r.

Kontroli poddano również wykształcenie oraz specjalizacje personelu medycznego zatrudnionego w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. W oddziale pracuje 22 lekarzy specjalistów z dziedziny: ratownictwo medyczne, chirurgia ogólna, ortopedia, choroby wewnętrzne, chirurgii dziecięcej oraz 7 rezydentów w trakcie specjalizacji z chirurgii ogólnej, ortopedii i kardiologii. Osoby zatrudnione w oddziale spełniają wymagania ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2195 z późn. zm.) dotyczące wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych personelu medycznego zatrudnionego w SOR. Personel medyczny podnosi swoje kwalifikacje zawodowe, przykładem czego jest pielęgniarka oddziałowa Pani Ewa Durawa.

III. Podsumowanie:

Po przeprowadzeniu czynności kontrolnych, których przedmiotem była ocena prawidłowości podejmowanych działań w zakresie realizacji zadań wynikających z zawartych umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz zgodność wykonywanej działalności z przepisami określającymi warunki wykonywania działalności leczniczej stwierdzono, że SOR działa w granicach swojego umocowania. W funkcjonowaniu widocznych jest jednak kilka nieprawidłowości dotyczących w szczególności przyjmowania pacjentów do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Zespół kontrolny nie jest w stanie określić jednolitego powodu długiego przekazywania pacjentów przez zespoły ratownictwa medycznego. Siły i środki jakie posiada oddział w postaci rozbudowy obszarów SOR, specjalistycznej aparatury medycznej oraz wysokiej specjalizacji personelu medycznego nie są w pełni wykorzystywane.

IV. Zalecenia:

1. postępowanie z pacjentem skierowanym do SOR przez ZRM, zgodnie z punktem 4.2.2 procedury¹⁰, zakwalifikowanym do leczenia w kodzie „zielonym”, powinien zostać przejęty od zespołu ratownictwa medycznego przez personel TRIAGE

¹⁰ Wydruk: Procedura przyjmowania pacjentów w SOR, wydanie nr 2 z 10.07.2017r.

- i zgodnie z punktem 4.2.4.3 procedury oczekiwać na badanie według kolejności zgłoszeń;
2. prawidłowe oraz terminowe ogłaszanie konkursów celem zapewnienia pełnego zabezpieczenia wszystkich obszarów Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w liczbie niezbędnej do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału;
 3. odnotowywanie w systemie informatycznym szpitala każdego pacjenta transportowanego przez zespół pogotowia ratunkowego;
 4. w przypadku odmów przyjęć - rzetelne opisywanie powodu odmowy przyjęcia chorego do oddziału;
 5. aktualizacja danych (kod, login) oraz wykorzystywanie systemu POZK (InfoMed) podczas ustalania miejsca dla pacjenta w innym szpitalu.

Sprawozdanie zawierające 7 stron ponumerowanych sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – po jednym dla kierownika jednostki kontrolowanej i kierownika jednostki kontrolującej.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, przy czym nie wstrzymuje to realizacji zaleceń.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

.....*Kawel Hreniak*.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

1.....*Stadzio*.....
(podpis kontrolującego)

2.....*Chank*.....
(podpis kontrolującego)

